

Van houten schepen en... ijzeren mannen.

„WAAROM GELD LENEN VOOR EEN NIEUWE MOTOR, ALS ER ZOVEEL WIND VOOR NIETS IS“ !

aldus „Eugène van Loeftens“

Zijn naam is eigenlijk Eugène Verpoorter, geboren te Heist op 26 november 1891 — gepensionneerd reder staat er op zijn identiteitskaart — maar moest ge hem ooit moeten zoeken, vraag dan liever naar « Eugène van Loeftens » ; Uw kansen op welslagen zullen meteen veel groter worden.

Wij, wij moesten hem niet zoeken. De Z.543 « Voluntas Dei » van reder Eugène Vlietinck, was de zondagmorgen de Oostendse haven binnengelopen en naar jarenlange gewoonte zou « Vader Eugène » — zoals wij hem ook weleens noemen — het schip pas verlaten wanneer het voor een nieuwe reis de sluisen zal zijn uitgevaren.

Een druilerige regen vulde de Oostendse vismijn in een klamme, drukkende atmosfeer toen wij die zondagmorgen halt hielden bij de meerplaats van de « Voluntas Dei » en onmiddellijk een druk in de weer zijnde Eugène aantreffen.

« 'k Zoeken e schutteldoek, voe de tassen van de joenges e betje te kuschen, tegen da ze morgen weer aan boord komen, want dat moet toch proper zijn hé », waren zijn eerste woorden toen hij ons aan boord zag.

Dat is nu eens typisch « Eugène van Loeftens ». Niettegenstaande zijn hoge ouderdom gaat zijn eerste bezorgdheid nog steeds uit naar de Z.543 « Voluntas Dei » — die hij terloops gezegd « zijn » schip noemt — en de vijfkoppige bemanning. Een helpende hand wordt door hem steeds gereikt daar waar en wanneer dit nodig blijkt.

En... nochtans heeft hij het zelf allesbehalve gemakkelijk gehad. Met een ontstellend gemak weet hij de meeste gebeurtenissen uit zijn bewogen leven, op een smakelijke — met Heists dialect gesauste taal — te vertellen.

Een echte vissersfamilie...

« Eugène van Loeftens » is afkomstig uit een rasechte vissersfamilie. Zijn vader en grootvader stonden reeds van kindsbeen af in het visserijbedrijf, zodat het bezwaarlijk anders kon of ook « Eugène » zou visser worden.

Hij was dan ook ook amper 12 jaar oud toen hij voor de eerste maal in zee stak met een « schuute », nl. de H.29 van Adolf Beernaert. In die tijden waren de toestanden — en dat zullen de oudere vissers heel

goed weten — niet dezelfde als nu. Eugène herinnert zich nog heel goed deze jaren, toen hij als scheepsjongen, evenveel moest werken als de volwassen vissers, en hierbij nog een pak slaag kreeg wanneer het niet naar hun gedacht was. Als oudste van 18 kinderen had hij het dan ook allesbehalve gemakkelijk, en groot in aantal waren de nachten dat hij onder de blote hemel sliep.

Zo gingen de jeugdijaren van « Eugène van Loeftens » voorbij in moeilijke omstandigheden, tot hij in 1911 opgeroepen werd voor zijn legerdienst. Pas was deze evenwel afgelopen — hij was amper 6 maanden thuis geweest — of daar werd hij opnieuw gemobiliseerd en nu was hij niet minder dan 5 jaar en 9 dagen soldaat. Hij maakte de eerste wereldoorlog mee, werd gedemobiliseerd om opnieuw het vissersberoep op te nemen.

„Een eigen schuute“...

Eens de oorlog achter de rug ging « Eugène van Loeftens » opnieuw varen. Op jonge leeftijd evenwel had hij reeds ingezien dat het allesbehalve lonend was om voor andermans rekening te gaan werken. Hij ging dan ook nog harder zwoegen en de vergaarde spaar-

centjes werden zorgvuldig terzijde gelegd, tot hij in 1926 zijn eigen « schuute » kocht, nl. de O.124.

Dit schipje hield hij evenwel niet lang want reeds in 1928 verkocht hij de O.124 om een ander schip aan te kopen van « Willy den Duutsman » en « Poane Moestach » ; zo werd hij dan eigenaar van de O.32, een klein gamaalschip, waarmee hij regelmatig ter kustvisserij uitvoer, tot kort vóór de jongste wereldoorlog uitbrak.

Zes maanden voor de oorlog kreeg de visserij evenwel een lelijke deuk, toen verbod werd opgelegd om bepaalde visserijgronden te bevissen. Men mocht niet meer gaan vissen waar men wilde, en « Eugène van Loeftens » oordeelde het dan ook niet langer nodig nog ter visserij uit te varen. Zijn gamaalschipje werd stilgelegd, en hij monsterde aan op enkele middenslagtreifers tot het oorlogsgeweld voor goed uitbrak.

De grote vlucht...

Eenmaal de oorlog in volle geweld losgebarsten oordeelde « Eugène van Loeftens » het veiliger naar andere oorden uit te wijken. Hij

(Vervolg blz. 49)

Zo troffen wij « Eugène van Loeftens » aan in het logiest van de Z.543 « Voluntas Dei ». Toen wij hem vroegen zijn vertellingetje te doen kwam een speelse lach op zijn gerompeld gelaat, wreef hij zich denkend over zijn kin, tot plots zijn ogen verdacht gingen glinsteren... Toen kwam het eruit... « zeg, ge moet eens horen... »

bracht zijn O.32 in de mate van het mogelijke in orde en op een goede dag werd met de ganse familie in zee gestoken met bestemming naar Kales, om daags na de aankomst aldaar reeds door te steken naar Dieppe. Vandaar ging het nog naar Fécamp en Questrin. Het was dan, tijdens een versassing, dat de O.32 door de Franse overheid opgeëist werd om de evacuatie te doen.

Tenslotte kwam « Eugène van Loeffens » met zijn familie in Cherbourg terecht, alwaar de toestand dermate erg was dat de overtocht naar Engeland werd aanvaard, en in konvooi naar Southampton werd afgevaaren. De overtocht geschiedde zonder vermeldenswaardige hindernissen terwijl de O.32 gemeerd werd in het dok van de transatlantiek « Queen Mary ». De families van de vluchtelingen werden overgebracht naar Londen, zodat enkel 7 Belgische vissers te Southampton achterbleven, waaronder Eugène en zijn broer Achiel.

Zware tegenslagen...

Het spreekt vanzelf dat deze 7 vissers volledig aan hun lot werden overgelaten. Met alle middelen werd getracht aan werk te geraken teneinde het nodige voedsel aan te schaffen, want zij zaten er zonder.

Tenslotte konden zij er toch aan eten geraken, dank zij een leverancier die tweemaal per week voorbijkwam. Ook dit bleek evenwel van korte duur, want spoedig bleek hun leverancier spoorloos verdwenen. Spoedig evenwel zou de aanleiding hiertoe aan het daglicht komen.

Een Belgisch kommandant van het Zeewezen had de nodige bemanningen gezocht om de mailboten over te brengen naar Ierland en Schotland. Gezien echter de staatszeelieden weigerden in te schepen had hij zich tot Eugène en zijn metgezellen gewend en hen gedwongen in te schepen op de mail-

Deze zeilschepen zullen bij « Eugène van Loeffens » heel zeker aangename herinneringen oproepen. Te dien tijde was hij immers nog jong, hé Eugène.

boten. Het spreekt vanzelf dat hij op een weigering liep. Het ging inderdaad niet op 7 vissers een mailboot te laten overbrengen in dergelijke gevaarlijke omstandigheden, terwijl de verantwoordelijken hun taak ontvluchtten.

Bedoelde kommandant ging evenwel zover te dreigen, dat ingeval zij bleven weigeren, zij naar het front zouden gestuurd worden. Op de vraag hoe de vergoeding zou geschieden, werd hen door betrokken kommandant geantwoord dat dit uit liefdadigheid moest geschieden en uit liefde voor het vaderland; hier ligt ten andere ook de aanleiding tot het feit dat de voedselbevoorrading geschorst werd.

« Eugène van Loeffens » verstond het evenwel zo niet, en ging zonder aarzelen naar de plaatselijke admiraal van het Britse leger, waar hij het verhaal deed van zijn wedervaren. Hij legde zelfs de bewijzen voor van zijn geleverde militaire

prestaties. Het spreekt vanzelf dat er harde woorden vielen aan het adres van de Belgische kommandant die later nog op een onverklaarbare wijze voor twee maanden naar een rustiger oord werd overgebracht.

Nog andere lotgevalen heeft « Eugène van Loeffens » meegeemaakt, maar in één bijdrage alles vertellen over een man als Eugène zou ons te ver leiden.

Eens het oorlogsgeweld voorgoed zweeg keerde hij met zijn familie naar Zeebrugge terug, met zijn garnaalscheepje. Dit was in september 1946; hierop voer hij nog drie jaar voor eigen rekening ter visserij uit om tenslotte alle activiteiten als reder stop te zetten.

Eugène als.. „pelder”

Dit betekent niet dat men Eugène voortaan niet meer in de vissersmidden zou te zien krijgen. Wel

integendeel, nog met geen duizend paarden zou hij zijn geliefkoosd bedrijf vaarwel zeggen.

Zo gebeurde het dan ook dat hij, nu zowat twaalf jaar geleden terecht kwam bij reder Eugène Vlietinck, huidig reder van de Z.543 « Voluntas Dei », maar die toen nog eigenaar was van de Z.499. Toen vernoemde reder overging tot de nieuwbouw, en de Z.499 verkocht werd in 1957, was het logisch dat « Eugène van Loeffens » meesprong. Zo komt het dat wij hem thans regelmatig om de veertien dagen, voor een drietal dagen als alleenheerser op de Z.543 kunnen aantreffen.

Een hard werker...

Wij kennen « Eugène van Loeffens » — van heel nabij — nu zowat een paar jaar, en wij moeten eerlijk zeggen dat wij voor hem een stille maar des te groter bewondering zijn gaan voelen.

Ja, wij maken ons soms een weinig ongerust, als hij met zijn dikbesokte voeten ons kantoor komt binnengestapt, hoestend en barstend als iemand die sedert jaar en dag een ongeneeslijke longziekte in zich draagt.

Sedert enkele tijd weten wij evenwel beter, hé Eugène. Dit hoesten en puffen is slechts van voorbijgaande aard, want éénmaal U met beide handen een « neuswarmertje » naar binnen hebt gekapt, blijft er nog weinig van de hoest over.

Laten wij hopen « Eugène van Loeffens » dat wij U nog lang eens kunnen beschenken, want vissersfiguren zoals U vindt men nog zelden in ons bedrijf. Daarom ook dat wij dubbel aan U zijn gaan hechten.

Nog vele jaren, « Eugène van Loeffens » en tot binnen een tweetal weken met de eindejaarsfeesten, dan moogt ge eens dubbel hard hoesten voor een dubbele neuswarmer. — B